

იაკობ გოგებაშვილის სახელობის თელავის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

სასწავლო კურსის სილაბუსი

სასწავლო კურსის სახელწოდება : გლობალური ეკოლოგია

სასწავლო კურსის კოდი : Z.1.G.35

ლექტორები: ელიზბარ ელიზბარაშვილი, პროფესორი, ზუსტ და საბუნებისმეტყველო მეცნიერებათა ფაკულტეტი, გეოგრაფიის კათედრა, ტელ: 899-73-58-86, e-mail : eelizbar@hotmail.com კონსულტაციების დრო და ადგილი: ყოველი სასწავლო კვირის სამშაბათი, 12 საათიდან თელავის ი. გოგებაშვილის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტის I კორპუსის IV სართული, გეოგრაფიის კათედრა.

ვლადიმერ გორგიშელი, დოქტორანტი, ზუსტ და საბუნებისმეტყველო მეცნიერებათა ფაკულტეტი, გეოგრაფიის კათედრა, ტელ: 893645738.

კრედიტების რაოდენობა (ECTS): 5 კრედიტი, (125სთ.) საკონტაქტო 45სთ. მათ შორის: 15სთ. ლექცია; 30სთ. პრაქტიკული. დამოუკიდებელი მუშაობისთვის 80სთ.

სასწავლო კურსის სტატუსი: სავალდებულო კურსი ზუსტ და საბუნებისმეტყველო მეცნიერებათა ფაკულტეტის გეოგრაფიის სპეციალობის სტუდენტებისათვის ბაკალავრიატში IY სემესტრში და დამატებითი (მინორ) სპეციალობის « გარემოსმცოდნეობა » სტუდენტებისათვის VII სემესტრში; სავალდებულო არჩევითი ჟურნალისტიკის მიმართულების სტუდენტებისთვის.

სასწავლო კურსის მიზნები: კურსის მიზანია საზოგადოების და გარემოს ურთიერთქმედების პროცესის შესწავლა, მისი განვითარების და სრულყოფის ოპტიმალური გზების განსაზღვრა ადამიანის მავნე ზემოქმედების მინიმუმამდე დაყვანით. საგნის როლი განსაკუთრებით იზრდება თანამედროვე პერიოდში, როდესაც ბუნებრივი რესურსების რაციონალური გამოყენების და ბუნების დაცვის საკითხებმა პირველხარისხოვანი მნიშვნელობა მოიპოვა.

სასწავლო კურსზე დაშვების წინაპირობები: არა აქვს

სასწავლო კურსის სწავლის შედეგები :

ცოდნა და გაცნობიერება	აღიქვამს და ესმის დედამიწაზე მიმდინარე პროცესები და პლანეტაზე მათი გავლენის შედეგები სივრცესა და დროში აცნობიერებს დედამიწაზე არსებული სისტემების განვითარების ძირითად თავისებურებებს	აცნობიერებს გლობალურ დონეზე ბუნებრივი პროცესების მიმდინარეობის თავისებურებებს, საზოგადოების და გარემოს ურთიერთქმედების პროცესის განვითარების და სრულყოფის ოპტიმალურ გზებს.
ცოდნის	შეუძლია უშუალო	განსაზღვრავს ეკოლოგიური

პრაქტიკაში გამოყენების უნარი	ხელმძღვანელობის ქვეშ შეასრულოს მარტივი დავალებები	მეცნიერებების შედეგებს მისი გამოყენების შესაძლებლობებს გლობალური ეკოლოგიური პრობლემების გადასაწყვეტად , მათ როლს საზოგადოებაში და პასუხისმგებლობას.
daskvnis unari	SeeZleba dakvirvebebis safuZvelze daskvnebis gamotana	SeeZleba moaxdinos miRebuli ეკოლოგიური ცოდნის და შეგროვებული informaciis analizi da sinTezi, gaakeTos saTanado daskvnebi გლობალური ეკოლოგიური პროცესების შესაძლო განვითარების შესახებ.
komunikaciis unari	icnobs da iyenebs Tanamedrove sainformacio sakomunikacio teqnologiebs	<ul style="list-style-type: none"> • SeuZlia sxvadasxva wyarodan მიღებული ინფორმაცია გლობალური ეკოლოგიური პროცესების შესახებ სათანადოდ დაამუშავოს და შედეგები წარმოადგინოს პრეზენტაციის სახით, მონაწილეობა მიიღოს დისკუსიებში.
swavlis unari	SeuZlia damoukideblad da sxvisi xelmZRvanelobiT swavla	SeeZleba mudmivad gaecnos ლიტერატურას და daeuflos siaxleebს გლობალური ეკოლოგიის სფეროში
Rirebulebebi	icnobs profesiuli saqmianobisTvis damaxasiaTebel Rirebulebebs	SeeZleba msjeloba გლობალური ეკოლოგიის აქტუალურ პრობლემებზე sivrciT da droiT konteqstSi, SeeZleba jgufSi muSaoba

სასწავლო კურსის შინაარსი:

1-3 კვირა

თემა 1. ბიოსფერო და გეოგრაფიული გარსი. (ლექცია-3სთ. პრაქტ.ნსთ.) გეო-ეკოლოგიის საგანი, სიცოცხლის წარმოშობა დედამიწაზე. ბიოსფეროს წარსული, ატმოსფერო, მსოფლიო ოკეანე, ლითოსფერო, გეოგრაფიული გარსი, გეოგრაფიული გარსის მთლიანობის კანონი, ბიოსფეროს მომავალი.

ლიტერატურა: [3]-გვ.233-277; [4]-გვ.5-35; გვ.255-316, [7]-გვ.8-22.

4-6 კვირა

თემა 2. ეკოლოგიური ფაქტორები (ლექცია-3სთ. პრაქტ.6სთ.)

ეკოლოგიური ფაქტორები და მცენარეული საფარი, ეკოლოგიური ფაქტორები და ცხოველთა სამყარო, ბიოცენოზები.

ლიტერატურა: [1]-გვ.31-114; [7]-გვ.23-39.

7-9 კვირა

თემა 3. ატმოსფეროს ეკოლოგიური პრობლემები (ლექცია-3სთ. პრაქტ.6სთ.)

ატმოსფეროს გაჯუჭყიანების გავლენა ადამიანზე, მცენარეთა და ცხოველთა სამყაროზე, ატმოსფეროს გლობალური გაჯუჭყიანება, ატმოსფეროს გაჯუჭყიანება მოძრავი წყაროებიდან. ქალაქის კლიმატის ანტროპოგენური ცვლილება. ლიტერატურა: [3]-გვ.155-185; [5]-გვ.23-109; [7]-გვ.30-38.

10-12 კვირა

თემა 4. ჰიდროსფეროს ეკოლოგიური პრობლემები. (ლექცია-3სთ. პრაქტ.6სთ.)

წყლის ძირითადი მომხმარებლები, სამეურნეო მოღვაწეობის გავლენა ხმელეთის წყლებზე, მსოფლიო ოკეანის დაბინძურების წყაროები და სახეობები. მსოფლიო ოკეანის წყლების გაჯუჭყიანების თანამედროვე მდგომარეობა. მსოფლიო ოკეანეს კომპლექსური გლობალური მონიტორინგი. ლიტერატურა: [3]-გვ.139-155; [5]-გვ. 159-240; გვ.266-358, [7]-გვ.39-45

13-14 კვირა

თემა 5. ლითოსფეროს ეკოლოგიური პრობლემები. (ლექცია-3სთ. პრაქტ.3სთ.)

ღვარცოფები და მათი სახეობები. მდებარეობა, საზღვრები, ოროგრაფიული პირობები, ღვარცოფების შესწავლის და მათთან ბრძოლის ისტორია.

ღვალცოფწარმოშობი მორფოლოგიური ფაქტორი, ლითოლოგიურ ტექტონიკური ფაქტორი, ჰავა, ნიადაგები და მცენარეული საფარი, გეომორფოლოგიური ფაქტორები.

სამეურნეო მოღვაწეობის გავლენა ნიადაგებზე, ნიადაგების რადიოაქტიური გაჯუჭყიანება.

ლიტერატურა: [2]-გვ. 3-60, [7]-გვ.46-52.

15 კვირა

თემა 6. გარემოს დაცვა. (პრაქტ.3სთ.)

ბიოსფეროს რეგულირების პრობლემა, ზედაპირული წყლების დაცვა გაჯუჭყიანებისაგან, ზღვის გარემოს დაცვა გემების ექსპლუატაციის დროს, ნიადაგის რადიოაქტიურ გაჯუჭყიანებასთან ბრძოლის მეთოდები. ლიტერატურა: [3]-გვ.411-441; [5]-გვ.250-257; გვ.262-265; გვ.400-419., [7]-გვ.65-75

სწავლებისა და სწავლის მეთოდები: ლექცია, სემინარი, პრაქტიკული, წერიტი და ზეპირი გამოკითხვა, კოლოკვიუმი, პრეზენტაცია

შეფასების კრიტერიუმები: (იხ. ჰტპ://ტესაუ.ედუ.გე/?პ=3848#მორე-3848)

შეფასების 100% გადანაწილება შემდეგი სახით:

შუალედური შეფასება _ მაქსიმალური 60%

მათ შორის: 2 წერიტი სამუშაო – 30% (15% X 2).

პირველი წერა ჩატარდება სემესტრის I ნახევარში, მეორე – სემესტრის ბოლოს. წერის თარიღსა და თემატიკაზე სტუდენტები წინასწარ იქნებიან ინფორმირებულნი. წერის ხანგრძლივობა 50 წთ.

4 სემინარული მეცადინეობა _ 20% (5% X 4).

ეს 20% უნდა დაგროვდეს მთელი სემესტრის განმავლობაში სემინარებზე მონაწილეობით.

1 ზეპირი პრეზენტაცია _ 10%.

საპრეზენტაციო თემას სტუდენტები შეარჩევენ საკუთარი სურვილით გავლილი თემატიკიდან, ხოლო პრეზენტაციის თარიღსა და დროს შეათანხმებენ პროფესორთან. რეგლამენტი 10-15 წთ.

დასკვნითი გამოცდა _ მაქსიმალური 40%

დასკვნითი გამოცდა ჩატარდება, როგორც წესი, წერიტი სახით. G გამოცდის ხანგრძლივობა 2 სთ.

შეფასებები არსებობს შემდეგი სახის:

ა) (A) ფრიადი _ მაქსიმალური შეფასება 91% და მეტი

ბ) (B) ძალიან კარგი _ მაქსიმალური შეფასების 81-90%

გ) (C) კარგი _ მაქსიმალური შეფასების 71-80%

დ) (D) დამაკმაყოფილებელი _ მაქსიმალური შეფასების 61-70%

ე) (E) საკმარისი _ მაქსიმალური შეფასების 51-60%

უარყოფითი შეფასებებია:

ა) (FX) ვერ ჩააბარა _ მაქსიმალური შეფასების 41-50% (აქვს დამატებით გამოცდაზე ერთხელ გასვლის უფლება)

ბ) (F) ჩაიჭრა _ მაქსიმალური შეფასება 40% და ნაკლები (საგანი ახლიდან აქვს შესასწავლი)

ძირითადი ლიტერატურა : 1. ელიზბარაშვილი, ე., ალფენიძე, მ., ხარაძე, კ., (2003), ზოგადი ფიზიკური გეოგრაფია, თბილისი, თ.ს.უ. გამომცემლობა, თესაუ ბიბლიოთეკა

2. ელიზბარაშვილი, ე., სულხანიშვილი, ნ., (2009), გლობალური გეოეკოლოგია. დამხმარე სახელმძღვანელო, 2009. თესაუ ბიბლიოთეკა

დამატებითი ლიტერატურა : 1. ე.გუგავა, გ.მელაძე(2003), მცენარეთა ეკოლოგია, თბ. პირადი ბიბლიოთეკა.

2. მრეველიშვილი, ნ., (1997), საქართველოს გეოლოგია, თბ., თსუ, პირადი ბიბლიოთეკა.

4. Будыко, М.И., (1977), Глобальная экология, М, Мысль, პირადი ბიბლიოთეკა.

5. Владимирова, А.М, Ю.И.Ляхин, Ю.И., Матвеев, Л.Т., Орлов, В.Г., (1991), Охрана окружающей среды, Ленинград, Гидрометеиздат, პირადი ბიბლიოთეკა.

6. ელიზბარაშვილი, ე., (2007), საქართველოს კლიმატური რესურსები, თბილისი, ზეონი, თესაუ ბიბლიოთეკა